

EUROPSKA SREDIŠNJA BANKA

NADZOR BANAKA

Vodič o postupcima povezanima s kvalificiranim udjelima

BANKENTOEZICHT

ožujak 2023.

BANKTILSYN BANKU UZRAUDŽĪBA

BANKŪ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР

BANKTILSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHL'AD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKENAUF SICHT

Sadržaj

1	Predgovor	2
2	Okvir za procjenu stjecanja i povećanja kvalificiranih udjela u kreditnim institucijama u sklopu SSM-a	4
2.1	Uredba o SSM-u i Okvirna uredba o SSM-u	4
2.2	Provedbeni/regulatorni tehnički standardi o postupcima i obrascima; Zajedničke smjernice	5
3	Opća načela za kvalificirane udjele	6
3.1	Transparentnost	6
3.2	Dosljednost	6
3.3	Pojedinačna procjena i razmjernost	6
4	Obveza obavješćivanja	7
4.1	Općenito	7
4.2	Što je kvalificirani udio?	7
4.3	Odluka o stjecanju	12
5	Procjena	14
5.1	Načelo razmjernosti	14
5.2	Kriteriji procjene	14
6	Postupovni aspekti i dokumentacija, zahtjevi za informacije	27
6.1	Faza koja prethodi obavijesti i sinkronizacija postupaka u koje je uključeno nekoliko nacionalnih nadležnih tijela	27
6.2	Potvrda primitka i izračun postupovnog roka	27
6.3	Zahtjev za dodatne informacije i privremeni prekid zakonskog razdoblja procjene	28
6.4	Bitne promjene tijekom i nakon razdoblja procjene	29
6.5	Dodatne odredbe uz odluku ESB-a	29
6.6	Postupovna pitanja koja se odnose na procjene povezane s kvalificiranim udjelima	31

1. Predgovor

Bonitetna procjena stjecanja i povećanja kvalificiranih udjela u kreditnim institucijama ključan je alat za provedbu učinkovitog nadzora europskog financijskog sustava. Da bi imala povjerenja u financijski sustav, javnost mora znati da vlasnici kvalificiranih udjela u kreditnim institucijama ispunjavaju određene minimalne zahtjeve.

U skladu s člankom 23. Direktive o kapitalnim zahtjevima (CRD)¹ procjena stjecanja i povećanja kvalificiranih udjela uključuje analizu: 1) ugleda predloženog stjecatelja; 2) ugleda, znanja, vještina i iskustva svakog člana upravljačkog tijela koje će voditi poslovanje kreditne institucije nakon predloženog stjecanja; 3) financijskog stanja predloženog stjecatelja; 4) utjecaja predloženog stjecanja na sposobnost ciljnog subjekta da nastavi ispunjavati sve bonitetne zahtjeve uključujući potencijalan utjecaj na mogućnost provedbe učinkovitog nadzora u budućnosti; i 5) pitanja uključuje li predloženo stjecanje pranje novca ili financiranje terorizma ili bi moglo povećati rizik da do toga dođe. Glavni su ciljevi te analize omogućiti kontinuirano dobro i razborito upravljanje ciljnom kreditnom institucijom te smanjiti rizik da subjekti i dioničari zaobiđu bankovne propise i izbjegnu nadzor.

Od 4. studenoga 2014. Europska središnja banka (ESB) jedina je nadležna za procjenjivanje stjecanja i povećanja kvalificiranih udjela u svim kreditnim institucijama s poslovnim nastanom u državama članicama EU-a koje sudjeluju u jedinstvenom nadzornom mehanizmu (SSM), odnosno u svim državama članicama europodručja. Od 1. listopada 2020. obuhvaćena je i Bugarska jer je njezino nacionalno nadležno tijelo uspostavilo blisku suradnju s ESB-om u skladu s člankom 7. Uredbe o SSM-u.² U Bugarskoj ta se nadležnost provodi u bliskoj suradnji s nacionalnim nadležnim tijelom države članice ciljne kreditne institucije.

Cilj je vodiča pojasniti nadzorni pristup nacionalnih nadležnih tijela i ESB-a u procjeni postupaka povezanih s kvalificiranim udjelima. On obuhvaća: 1) obuhvat osoba koje se moraju podvrgnuti procjeni; 2) način primjene kriterija procjene i 3) dodatne upute o određenim ključnim dokumentima potrebnima za procjenu postupaka povezanih s kvalificiranim udjelima. Sadržava i dodatne informacije o složenim strukturama stjecanja, primjeni načela razmjernosti i konkretnim postupovnim pitanjima.

---

¹ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.)

² Uredba Vijeća (EU) br. 1024/2013 od 15. listopada 2013. o dodjeli određenih zadaća Europskoj središnjoj banci u vezi s politikama bonitetnog nadzora kreditnih institucija (SL L 287, 29.10.2013., str. 63.) U državama koje su uspostavile režim „bliske suradnje“ ESB daje naputke nacionalnim nadležnim tijelima, koja su odgovorna za donošenje konačne odluke o predloženom stjecanju ili povećanju kvalificiranih udjela

Ako nije drukčije navedeno, u vodiču se upotrebljava terminologija iz Uredbe o kapitalnim zahtjevima (CRR)³, CRD-a i Zajedničkih smjernica⁴.

Politike, praksa i postupci utvrđeni u ovom vodiču možda će se morati prilagođavati tijekom vremena. Vodič nije pravno obvezujući. Trebao bi poslužiti kao praktičan alat kojim se pomaže predloženim stjecateljima i svim subjektima uključenima u proces stjecanja ili povećanja kvalificiranih udjela kako bi se postupci i procjene provodili neometano i učinkovito. Redovito će se posuvremenjivati kako bi se njime obuhvatila nova kretanja i iskustva stečena u praksi.

Usklađenost ovog vodiča i ESB-ova vodiča o nadzornom pristupu konsolidaciji u bankarskom sektoru

---

Kada je riječ o stjecanju kvalificiranog udjela u sklopu projekta bankovne konsolidacije, daljnje informacije potražite i u [Vodiču ESB-a o nadzornom pristupu konsolidaciji u bankarskom sektoru](#), koji sadržava pojašnjenja o općem pristupu, nadzornim očekivanjima i ključnim bonitetnim aspektima koji se javljaju u projektima konsolidacije te o kontinuiranom nadzoru novih subjekata nastalih iz transakcija konsolidacije. Ovim vodičem žele se pružiti opće informacije o aspektima povezanim s pravnim okvirom i politikama koji su zajednički svim procjenama povezanim s kvalificiranim udjelima, i to onima koji su se pojavili u dosadašnjoj praksi provedbe postupaka. Budući da se bave različitim aspektima, oba vodiča mogu biti korisna u provedbi transakcija konsolidacije u bankarskom sektoru koje obuhvaćaju procjenu povezanu s kvalificiranim udjelom.

---

³ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.)

⁴ Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo, Konačno izvješće o Zajedničkim smjernicama za bonitetnu procjenu stjecanja i povećanja kvalificiranih udjela u financijskom sektoru (JC/GL/2016/01), Frankfurt, prosinac 2016.

2. Okvir za procjenu stjecanja i povećanja kvalificiranih udjela u kreditnim institucijama u sklopu SSM-a

2.1. Uredba o SSM-u i Okvirna uredba o SSM-u

U ovom dokumentu izraz „predloženi stjecatelj” odnosi se na svaku fizičku ili pravnu osobu koja je odlučila izravno ili neizravno steći ili povećati kvalificirani udio.

ESB-ova isključiva nadležnost za procjenu stjecanja i povećanja kvalificiranih udjela u kreditnim institucijama u državama koje sudjeluju u SSM-u propisana je člankom 4. stavkom 1. točkom (c) Uredbe o SSM-u⁵. Člankom 6. stavkom 4. utvrđeno je da se ta nadležnost odnosi i na značajne i na manje značajne institucije.⁶ Nadležnost se provodi u bliskoj suradnji s nacionalnim nadležnim tijelima, koja služe kao ulazne točke za zaprimanje obavijesti, koje se dostavljaju na portalu IMAS (ako je primjenjivo) i moraju podnijeti prijedlog ESB-u da se usprotivi ili ne usprotivi stjecanju ili povećanju kvalificiranog udjela.⁷ Člankom 15. Uredbe o SSM-u pojašnjava se postupak koji predloženi stjecatelji, nacionalna nadležna tijela i ESB moraju provoditi u slučaju procjene stjecanja i povećanja kvalificiranih udjela u kreditnim institucijama a daljnje se pojediniosti mogu naći u člancima od 85. do 87. Okvirne uredbe o SSM-u⁸.

Člankom 4. stavkom 3. Uredbe o SSM-u utvrđeno je da ESB u provedbi nadzornih zadaća primjenjuje mjerodavno pravo EU-a, a kada se ono sastoji od direktiva, primjenjuje nacionalno zakonodavstvo kojim su prenesene te direktive.⁹

Pravo EU-a i nacionalno pravo

Zahtjevi za procjenu stjecanja i povećanja kvalificiranih udjela¹⁰ obuhvaćeni su člancima od 22. do 27. CRD-a.

Zakonodavnim odredbama EU-a nastoji se postići najveća moguća usklađenost, što znači da se nacionalnim pravom ne smiju propisivati zahtjevi koji su stroži od onih predviđenih CRD-om.¹¹ Međutim, okvirom EU-a ne utvrđuju se određeni ključni

⁵ Uredba Vijeća (EU) br. 1024/2013 od 15. listopada 2013. o dodjeli određenih zadaća Europskoj središnjoj banci u vezi s politikama bonitetnog nadzora kreditnih institucija (SL L 287, 29.10.2013., str. 63.)

⁶ Izuzete su značajne i manje značajne banke koje su u postupku sanacije.

⁷ Za dostavu informacija povezanih s nadzornim postupkom može se upotrebljavati portal IMAS; vidi odjeljak 6.2.3.

⁸ Uredba (EU) br. 468/2014 Europske središnje banke od 16. travnja 2014. o uspostavljanju okvira za suradnju unutar jedinstvenog nadzornog mehanizma između Europske središnje banke i nacionalnih nadležnih tijela te s nacionalnim imenovanim tijelima (Okvirna uredba o SSM-u) (ESB/2014/17) (SL L 141, 14.5.2014., str. 1.)

⁹ Osim toga, člankom 4. stavkom 3. utvrđeno je da kada se mjerodavno pravo EU-a sastoji od uredbi i kada te uredbe izričito dopuštaju više različitih mogućnosti državama članicama, ESB za provođenje tih mogućnosti primjenjuje i nacionalno zakonodavstvo.

¹⁰ kako su definirani u članku 4. stavku 1. točki (36) CRR-a (na koji se upućuje i u članku 3. stavku 1. točki (33) CRD-a)

¹¹ članak 22. stavak 8. CRD-a

koncepti, na primjer neizravno ulaganje, zajedničko djelovanje i značajan utjecaj. Zbog toga ESB u procjeni stjecanja i povećanja kvalificiranih udjela u državama koje sudjeluju u SSM-u mora primjenjivati mjerodavno nacionalno zakonodavstvo kojim se uređuje učinkovita primjena pravila iz CRD-a o kvalificiranim udjelima.

2.2. Provedbeni/regulatorni tehnički standardi o postupcima i obrascima; Zajedničke smjernice

ESB primjenjuje sve mjerodavne propise EU-a koje je donijela Europska komisija, uključujući one koji su objavljeni na temelju prijedloga europskih nadzornih tijela a koji se nazivaju regulatorni ili provedbeni tehnički standardi. Osobito su važni provedbeni tehnički standardi kojima se utvrđuju obrasci i predlošci kojima bi se nadležna tijela u Europskoj uniji trebala služiti u međusobnom savjetovanju o stjecanjima i povećanjima kvalificiranih udjela u kreditnim institucijama. Njihov je cilj pojednostavniti razmjenu informacija i omogućiti učinkovitu komunikaciju među relevantnim tijelima i na prekograničnoj i na međusektorskoj osnovi. Osim toga, sadržavaju upute o postupcima i vremenskim okvirima koji se odnose na zahtjeve za informacije i povezane odgovore te skup odgovarajućih predložaka koji se rabe u tu svrhu.

Postupanje ESB-a usklađeno je ne samo s pravom EU-a i nacionalnim pravom nego i sa Zajedničkim smjernicama.

3. Opća načela za kvalificirane udjele

3.1. Transparentnost

U ovom se dokumentu izraz „nadzorno tijelo” odnosi i na nacionalna nadležna tijela i na ESB.

Predloženi stjecatelji imaju zakonsku obvezu sastaviti obavijest točno i potpuno te brzo i otvoreno dijeliti informacije kako bi poduprli nadzorna tijela u donošenju odluke zasnovane na informacijama. Zahtijevane informacije temelje se na popisima koje su objavile države članice (članak 23. stavak 4. CRD-a), pri čemu se uzimaju u obzir preporuke iz Zajedničkih smjernica.

Uspostava kontakata između predloženog stjecatelja i nadzornog tijela prije davanja obavijesti preporučuje se radi olakšanja postupka procjene.¹²

3.2. Dosljednost

U ovom se vodiču podrobno objašnjavaju politike, praksa i postupci koje ESB primjenjuje u procjeni obavijesti o kvalificiranim udjelima kako bi se postiglo dosljedno postupanje prema svim slučajevima u cijelom SSM-u. No dosljedna primjena tih politika i prakse i dalje podliježe mjerodavnim odredbama nacionalnog prava.

3.3. Pojedinačna procjena i razmjernost

Na procjenu povezanu s kvalificiranim udjelima primjenjuje se načelo razmjernosti. Tim općim načelom prava EU-a postiže se da propisi europskih institucija ne prelaze okvire onog što je potrebno za ostvarivanje željenog cilja. Ono je propisano člankom 5. Ugovora o Europskoj uniji¹³ a njegovo je značenje, u skladu s tumačenjem Suda Europske unije, podrobnije objašnjeno u Zajedničkim smjernicama.

U postupcima povezanim s kvalificiranim udjelima sve će se relevantne okolnosti uzimati u obzir i procjenjivati od slučaja do slučaja, što uključuje razmatranje razmjernosti u skladu s prirodom, opsegom i složenošću predložene transakcije.

Podrobnije informacije o primjeni načela razmjernosti i o posebnim značajkama koje se odnose na procjenu posebnih stjecatelja i složenih struktura pronaći ćete u napomenama u ovom vodiču.

¹² Vidi glavu II. poglavlje 2. stavak 9.3. Zajedničkih smjernica.

¹³ Vidi pročišćenu verziju Ugovora o Europskoj uniji (SL C 202, 7.6.2016., str. 13.).

4. Obveza obavješćivanja

4.1. Općenito

Od svake fizičke ili pravne osobe koja je donijela odluku o stjecanju ili povećanju kvalificiranog udjela zahtijeva se da o tome obavijesti nadležno tijelo odgovorno za nadzor kreditne institucije o kojoj je riječ.¹⁴ Obavijest treba dostaviti po donošenju odluke. Stoga bi, kao opće načelo, predloženi stjecatelj uvijek trebao obavijestiti nacionalno nadležno tijelo prije provedbe namjeravane transakcije.¹⁵ Načelo razmjernosti ne primjenjuje se na obvezu obavješćivanja.

Napomena

Nadzorne mjere primjenjive na neovlaštene dioničare s kvalificiranim udjelom

---

U skladu s člankom 22. CRD-a države članice od svake fizičke ili pravne osobe koja je donijela odluku ili o stjecanju, bilo izravnom ili neizravnom, kvalificiranog udjela u kreditnoj instituciji, ili o daljnjem povećanju takvog kvalificiranog udjela zbog kojeg bi se premašio odgovarajući prag, zahtijevaju da prije stjecanja pisanim putem obavijeste nadležna tijela. Iz toga slijedi da procjenu povezanu s kvalificiranim udjelima u kreditnim institucijama treba provesti prije stjecanja ili povećanja. Kad se obveza obavješćivanja ne bi ispunila, bilo namjerno ili nenamjerno, kreditna bi institucija imala neovlaštene dioničare s kvalificiranim udjelom.

U takvim slučajevima, ne dovodeći u pitanje mogućnost provedbe naknadne procjene povezane s kvalificiranim udjelom, nadležno tijelo ima na raspolaganju nadzorne mjere kojima može spriječiti da neovlašteni dioničari koji posjeduju kvalificirane udjele ostvaruju korporativna prava prije nego što nadležno tijelo provede procjenu ili dok je procjena još u tijeku. U skladu s člankom 26. stavkom 2. CRD-a i s nacionalnim pravom, te se mjere mogu sastojati od sudske zabrane, kazni prema člancima od 65. do 72. CRD-a koje se mogu izreći članovima upravljačkog tijela i rukovoditeljima ili privremene suspenzije glasačkih prava koja proizlaze iz dionica koje drže dioničari ili članovi kreditne institucije o kojoj je riječ. U nekim jurisdikcijama nedostavljanje obavijesti o stjecanju ili povećanju kvalificiranog udjela dovodi do automatske suspenzije glasačkih prava predloženog stjecatelja.

4.2. Što je kvalificirani udio?

Pojam „kvalificirani udio” definiran je u članku 4. stavku 1. točki (36) CRR-a (na koji se upućuje u članku 3. stavku 1. točki (33) CRD-a) u vezi s člankom 22. stavkom 1. CRD-a kao izravno ili neizravno ulaganje u društvo koje:

- predstavlja 10 % ili više kapitala ili glasačkih prava poduzeća ili

---

¹⁴ članak 22. CRD-a

¹⁵ Vidi također glavu II. poglavlje 1. stavak 7.2. Zajedničkih smjernica i odjeljak 4.3. ovog vodiča.

- omogućuje ostvarivanje značajnog utjecaja na upravljanje tim društvom ili
- dovodi do toga da kreditna institucija postane društvo kći predloženog stjecatelja.

Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA) pojasnilo je da je potrebno postojanje udjela koji ispunjava jedan od tih kriterija.¹⁶

Osim toga, člankom 22. CRD-a propisuje se sljedeće: „Države članice od svake fizičke ili pravne osobe¹⁷ ili od takvih osoba koje zajednički djeluju („predloženi stjecatelj”), a koje su donijele odluku ili o stjecanju, bilo izravnom ili neizravnom, kvalificiranog udjela u kreditnoj instituciji, ili o daljnjem povećanju, bilo izravnom ili neizravnom, takvog kvalificiranog udjela u kreditnoj instituciji zbog čega bi udio u pravima glasa ili u kapitalu dosegno ili premašio 20 %, 30 % ili 50 % ili bi kreditna institucija postala njihovo društvo kći („predloženo stjecanje”), zahtijevaju da prije stjecanja pisanim putem obavijeste nadležna tijela kreditne institucije u kojoj žele steći ili povećati kvalificirani udjel.” Definicija „društva kćeri” nalazi se u članku 4. stavku 1. točki (16) CRR-a, koji se odnosi na slučajeve odnosa između matičnog društva i društva kćeri iz Računovodstvene direktive¹⁸ i na pojam „dominantna utjecaja”.

4.2.1. Kako se određuju pragovi za „glasačka prava”

Kao što je utvrđeno u članku 27. CRD-a, „prava glasa” iz članaka 9., 10. i 11. Direktive 2004/109/EZ¹⁹ i uvjeti koji se odnose na njihovo zbrajanje propisani člankom 12. stavcima 4. i 5. te direktive trebali bi se uzeti u obzir pri procjeni je li prekoračen određen prag.

4.2.2. Značajan utjecaj

Kao što je utvrđeno u definiciji „kvalificiranog udjela” iz članka 4. stavka 1. točke (36) CRR-a, udio manji od 10 % kapitala ili glasačkih prava može biti kvalificirani udio ako imatelju omogućuje ostvarivanje značajnog utjecaja na upravljanje kreditnom institucijom.

Procjena mogućnosti ostvarivanja značajnog utjecaja na upravljanje kreditnom institucijom uvijek se temelji na analizi pojedinačnog slučaja, u kojoj treba uzeti u

¹⁶ Vidi [mrežne stranice](#) EBA-e.

¹⁷ Pojam „pravna osoba” treba tumačiti široko. On među ostalim uključuje komanditna društva (*limited partnership / Kommanditgesellschaft / société en commandite*) i oblike društava kao što su *stichting, maatschap* i sl.

¹⁸ Definicija iz članka 4. stavka 1. točke (16) CRR-a upućuje na članke 1. i 2. Sedme direktive Vijeća, koja je prethodno bila na snazi te se to sada tumači kao upućivanje na članak 22. Direktive 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ.

¹⁹ Direktiva 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. o usklađivanju zahtjeva za transparentnošću u vezi s informacijama o izdavateljima čiji su vrijednosni papiri uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu i o izmjeni Direktive 2001/34/EZ (SL L 390, 31.12.2004., str. 38.)

obzir sve važne činjenice i okolnosti. Zajedničke smjernice sadržavaju popis nekih čimbenika na temelju kojih se ocjenjuje mogućnost značajnog utjecaja²⁰; značajan utjecaj može se utvrditi na temelju postojanja jednog čimbenika ili se može uzeti u obzir kombinacija odgovarajućih čimbenika.

4.2.3. Priroda kvalificiranog udjela: izravni i neizravni udjeli

U skladu s člankom 22. CRD-a kvalificirani udjeli u kreditnoj instituciji mogu se steći ili povećati izravno ili neizravno. No u CRD-u nema uputa o tome kako prepoznati neizravne kvalificirane udjele. U Zajedničkim smjernicama spominju se dva kriterija koja se mogu upotrebljavati za utvrđivanje neizravnih ulaganja: kriterij „kontrola” i „multiplikacijski” kriterij.²¹

Kriterij kontrole, koji bi se trebao primjenjivati kao prvi korak, temelji se na načelu da se sve fizičke ili pravne osobe koje imaju kontrolu nad imateljem kvalificiranog udjela u nadziranom subjektu moraju smatrati neizravnim stjecateljima tog kvalificiranog udjela. Slijedom toga, sve fizičke ili pravne osobe koje stječu kontrolu nad postojećim imateljem kvalificiranog udjela u kreditnoj instituciji ili koje već kontroliraju predloženog stjecatelja takvog udjela trebaju obavijestiti nadležna tijela o svojem statusu neizravnog predloženog stjecatelja. Kad je riječ o pojmu kontrole, u Zajedničkim smjernicama upućuje se na odnos između matičnog društva i društva kćeri utvrđen u Računovodstvenoj direktivi.²²

Multiplikacijski kriterij, koji se primjenjuje u drugom koraku, uključuje množenje postotaka udjela duž korporativnog lanca, počevši od udjela koji se izravno drži u kreditnoj instituciji i nastavljaajući prema vrhu duž korporativnog lanca sve dok je rezultat množenja i dalje najmanje 10 %. Smatrat će se da je kvalificirani udio neizravno stekla svaka fizička ili pravna osoba za koju rezultat množenja iznosi 10 % ili više te ujedno svaka fizička ili pravna osoba koja ima izravnu ili neizravnu kontrolu nad tom osobom.

U nedostatku obvezujućih naznaka u pravu EU-a primjenjuje se pristup preporučen u Zajedničkim smjernicama, osim ako je primjenjivim nacionalnim pravom predviđeno drukčije.

Napomena

Posebni stjecatelji i složene strukture stjecanja

Od uspostave SSM-a ESB je proveo nekoliko postupaka povezanih s kvalificiranim udjelima u kojima su sudjelovali „posebni stjecatelji”. Među njihovim su čestim obilježjima složene korporativne strukture i upravljanje, kratkoročne investicijske strategije i/ili znatna upotreba dužničkih instrumenata. Osim toga, često pokušavaju ostvariti kontrolu nad kreditnom institucijom. Ti posebni

²⁰ Vidi glavu II. poglavlje 1. stavak 5. Zajedničkih smjernica.

²¹ Vidi glavu II. poglavlje 1. stavak 6. Zajedničkih smjernica.

²² članak 22. Direktive 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ

stjecatelji uglavnom su društva za vlasničko ulaganje u poduzeća koja ne kotiraju na burzi, državni investicijski fondovi i konglomerati.

Kad god se struktura stjecanja sastoji od nekoliko slojeva, svi neizravni predloženi stjecatelji za svaki sloj (kako je utvrđeno primjenom dvaju prethodno opisanih kriterija) dužni su o tome pojedinačno obavijestiti nadležna tijela, bez iznimke za posredne imatelje udjela jer to nije predviđeno CRD-om.²³ Zato je u slučajevima koji uključuju složene strukture stjecanja (kao što su grupe za vlasničko ulaganje u poduzeća koja ne kotiraju na burzi) potrebna provjera točnog obuhvata osoba koje su dužne dostaviti obavijest. To za sve fizičke i pravne osobe u vlasničkom lancu između krajnjeg stvarnog vlasnika i izravnog stjecatelja kvalificiranog udjela zahtijeva provjeru hoće li ta osoba dosegnuti ili premašiti prag od 10 % ili bi nakon predloženog stjecanja mogla značajno utjecati na ciljni subjekt. U slučaju investicijskih subjekata osnovanih u obliku komanditnih društava, ta se provjera mora provesti za sve komanditore i komplementare i sva posredna društva. Za početnu analizu o tome na koje se fizičke i/ili pravne osobe odnose spomenuti kriteriji odgovorni su predloženi stjecatelji.

Ako se predloženi stjecatelj sastoji od vlasničkog lanca koji obuhvaća izravnog stjecatelja i nekoliko slojeva neizravnih stjecatelja, ili ako obavijest treba podnijeti nekoliko predloženih stjecatelja koji djeluju zajednički, podneske bi u idealnom slučaju trebalo spojiti u zajedničku obavijest u ime svih stjecatelja kako bi se pojednostavnio postupak. Osim toga, stjecatelji mogu imenovati jednog iz skupine stjecatelja ili treću stranu da ispuni obvezu obavješćivanja. U tom slučaju odgovarajuća punomoć ili jednakovrijedni dokument moraju se poslati nadzornom tijelu zajedno s obaviješću.

4.2.4. Zajedničko djelovanje

Pojmom „zajedničkog djelovanja” predviđa se da se udjeli koje drži više osoba moraju zbrojiti ako su te osobe sklopile sporazum s ciljem stvaranja uvjeta za stjecanje ili povećanje kvalificiranog udjela.²⁴ U skladu s tim, te osobe moraju u svojim obavijestima priopćiti nadležnom tijelu da zajednički djeluju te da zajedno stječu ili povećavaju kvalificirani udio.

Nadzorna tijela smatraju da sve pravne ili fizičke osobe koje odluče steći ili povećati kvalificirani udio u skladu s međusobnim izričitim ili prešutnim (pisanim ili usmenim) sporazumom djeluju zajednički.²⁵ Zajedničkim smjernicama utvrđeni su određeni čimbenici koji se moraju uzeti u obzir u procjeni jesu li osobe sklopile sporazum o zajedničkom djelovanju.²⁶

²³ Time se ne isključuje mogućnost da matično društvo dostavi obavijest u ime posrednih imatelja udjela, kao što je utvrđeno u glavi II. poglavlju 1. stavcima 6.4. i 6.5. Zajedničkih smjernica.

²⁴ U skladu s glavom II. poglavljem 1. stavkom 4.6. točkom (a) Zajedničkih smjernica, sama činjenica da stranke zajedno sklapaju kupoprodajni ugovor ne bi trebala biti dovoljna za automatski zaključak da te stranke djeluju zajednički.

²⁵ Vidi glavu II. poglavlje 1. stavak 4.1. Zajedničkih smjernica.

²⁶ Vidi glavu II. poglavlje 1. stavak 4.6. Zajedničkih smjernica.

4.2.4.1. Sporazumi o zajedničkom djelovanju

Zajedničko djelovanje na temelju izričitih sporazuma dioničara

U nekim slučajevima predloženi stjecatelji izričito izjavljuju da žele zajednički djelovati i stoga u svojim obavijestima nadzornim tijelima već zbrajaju kapital i/ili glasačka prava koje namjeravaju zajednički steći. Izričiti sporazumi o zajedničkom djelovanju jesu ugovori u kojima se predloženi stjecatelji obvezuju, na primjer, dosljedno koristiti sličnim obrascima glasovanja ili jednoglasno ostvarivati glasačka prava, poštovati odluke konzorcija ili osnovati zajedničko holding društvo za potrebe zajedničkog stjecanja ciljnog subjekta i upravljanja njime.

Ako postojeći dioničari ciljnog subjekta odluče osnovati konzorcij kako bi zajednički djelovali i njihovi kombinirani postojeći udjeli dosegnu ili premaše prag kvalificiranog udjela u kreditnoj instituciji, dužni su prije provedbe te promjene obavijestiti o njoj nadzorna tijela i dostaviti im dokumentaciju potrebnu za procjenu.²⁷

Zajedničko djelovanje na temelju prešutnih sporazuma ili zajedničke prakse

Procjena jesu li predloženi stjecatelji sklopili prešutni sporazum o zajedničkom djelovanju provodi se za svaki slučaj pojedinačno, posebno uzimajući u obzir čimbenike utvrđene u Zajedničkim smjernicama. U nekim bi slučajevima postojanje samo jednog čimbenika moglo dovesti do zaključka da osobe djeluju zajednički, dok se u drugim slučajevima u obzir može uzeti kombinacija odgovarajućih čimbenika.

Napomena

Posebni stjecatelji i složene strukture

Grupne strukture stjecatelja koje obuhvaćaju više udjela, imatelja udjela i investicijskih subjekata kojima upravljaju isti krajnji neizravni vlasnici (koji se često definiraju kao krajnji stvarni vlasnici) podliježu analizi kako bi se utvrdilo djeluju li strane zajednički. Od krajnjih stvarnih vlasnika obično se traži da podnesu obavijest kao predloženi stjecatelji na temelju prethodno spomenutih kriterija kontrole i multiplikacijskog kriterija.

---

²⁷ U takvim se slučajevima nakon donošenja odluke o zajedničkom djelovanju mora provesti postupak povezan s kvalificiranim udjelom (čak i za postojeće dioničare čiji se udio u ciljnom subjektu nije promijenio), osim ako se posebnom odredbom nacionalnog prava propisuje drukčiji postupak u tu svrhu.

4.2.4.2. Sporazumi pasivnih dioničara

Sporazumi pasivnih dioničara također se mogu smatrati zajedničkim djelovanjem.²⁸ U takvim se sporazumima nekoliko dioničara („pasivni dioničari”) izričito ili prešutno dogovori s drugim dioničarima („aktivni dioničari”) da će se, na primjer, pasivni dioničari suzdržati od glasovanja ili da će aktivni dioničari ili pak imenovani „voditelj skupine” glasovati u ime pasivnih dioničara na sastancima dioničara.

Napomena

Aktivnost dioničara u odnosu na zajedničko djelovanje dioničara

---

Usprkos širokoj definiciji tog pojma, nisu sve zajedničke radnje koje dioničari poduzimaju u vezi sa svojim dionicama „zajedničko djelovanje”. Općenito govoreći, dioničari mogu surađivati radi zaštite svojih interesa praćenjem upravljanja kreditnom institucijom, na primjer odbijanjem prijedloga za nagrađivanje direktora ili odobravanjem/odbijanjem stjecanja ili prodaje koje je predložilo upravljačko tijelo kreditne institucije. Aktivnost dioničara i učinkovita kontrola koju provode smatraju se ključnima za dobro korporativno upravljanje. Aktivnost dioničara može imati različite oblike: od privatnih rasprava prije sastanaka dioničara do sazivanja sastanaka dioničara i stavljanja točaka na dnevni red.

4.3. Odluka o stjecanju

Obveza obavješćivanja nastaje čim predloženi stjecatelj donese odluku o stjecanju kvalificiranog udjela u ciljnom subjektu. U pravilu se može pretpostaviti da je predloženi stjecatelj donio odluku o stjecanju kvalificiranog udjela nakon što je postojećem dioničaru ili dioničarima dao bezuvjetnu ponudu za sklapanje pravno obvezujućeg sporazuma o prijenosu. Zbog toga je trenutak u kojem je predloženi stjecatelj podnio konačnu ponudu (bezuovjetna ponuda) prodavatelju ili prodavateljima posljednji trenutak u kojem se ostvaruje odluka o stjecanju i nastaje obveza obavješćivanja.

4.3.1. Obveza obavješćivanja o nehotičnim stjecanjima

Predloženi stjecatelj može dosegnuti ili premašiti prag bez aktivnog odlučivanja o stjecanju ili povećanju udjela, katkad čak i bez znanja o stjecanju ili povećanju. To se, na primjer, može dogoditi kao posljedica otkupa dionica. Ta pasivna ili nehotična stjecanja također podliježu procjeni nadzornog tijela i zato treba podnijeti obavijest o

---

²⁸ U skladu s glavom II. poglavljem 1. stavkom 4.1. drugom rečenicom Zajedničkih smjernica, „nadzornike ne treba sprečavati u postizanju zaključka da određene osobe djeluju zajednički samo zbog činjenice da je jedna ili više takvih osoba pasivna jer neaktivnost može doprinijeti stvaranju uvjeta za stjecanje ili povećanje kvalificiranog udjela ili izvršavanje utjecaja nad ciljanim subjektom”.

njima čim predloženi stjecatelj postane svjestan da je premašio prag.²⁹ Predloženi stjecatelj odgovoran je za provjeru je li prag dosegnut ili premašen.

4.3.2. Obveza obavješćivanja o privremenim stjecanjima

Privremena stjecanja, kod kojih se vlasnička struktura ciljne kreditne institucije mijenja na kratko razdoblje (npr. nekoliko radnih dana), podliježu obvezi obavješćivanja. Međutim, u posebnim slučajevima privremenog stjecanja nadzorna tijela mogu smatrati da ne postoji odluka o stjecanju, na primjer ako se odmah nakon iznošenja namjere o stjecanju vlasništva provodi prijenos na treću osobu.

U tim slučajevima, nakon savjetovanja s ESB-om, nacionalno nadležno tijelo može odlučiti da neće provoditi službeni postupak ako su ispunjena sljedeća tri uvjeta:

- privremeno stjecanje ne utječe na konačnu dioničarsku strukturu
- nadležnom tijelu dostavljen je službeni sporazum ili izjava o obvezivanju privremenog stjecatelja u kojima se spominje da je riječ o trenutnom prijenosu dionica i utvrđuje vrijeme prijenosa
- nadležnom tijelu dostavljen je službeni sporazum ili izjava o obvezivanju privremenog stjecatelja u kojima se utvrđuje da privremeni stjecatelj ne može ostvarivati pravo na kapital ni glasačko pravo niti imati ikakav drugi *de facto* utjecaj na ciljni subjekt (npr. njegovu organizaciju, upravljanje, financijsko stanje ili usklađenost s bonitetnim zahtjevima).

4.3.3. Obveza obavješćivanja o uvjetnim i opcionalnim stjecanjima

Prijenos vlasništva nad dionicama može podlijegati događajima nad kojima predloženi stjecatelj nema nadzor ili opcijama koje predloženi stjecatelj može naknadno ostvariti. Predloženi stjecatelj trebao bi obavijestiti nadležna tijela čim dozna ili može očekivati da će doći do predloženog stjecanja. U iznimnim slučajevima u kojima nije moguće prethodno obavješćivanje (npr. zbog automatske konverzije potencijalno konvertibilnih obveznica), obavijest treba dostaviti čim se dozna da je do stjecanja došlo.

---

²⁹ To je u skladu sa Zajedničkim smjernicama (vidi glavu II. poglavlje 1. stavak 7.3.).

5. Procjena

5.1. Načelo razmjernosti

Pravna osnova	članak 23. CRD-a
Zajedničke smjernice	glava II. poglavlje 1. stavak 8.

Nakon utvrđivanja fizičkih ili pravnih osoba koje su dužne podnijeti obavijest predloženo se stjecanje procjenjuje na temelju pet kriterija procjene utvrđenih u CRD-u i prenesenih u mjerodavna nacionalna prava. Detaljnost procjene nije uvijek jednaka, pri čemu se primjenjuje razmjern pristup.

Razmjernost se primjenjuje i na informacije koje treba dostaviti predloženi stjecatelj i na materijalnu procjenu. U primjeni tog načela nadzorna tijela uzimaju u obzir: 1) prirodu transakcije (je li riječ o reorganizaciji unutar grupe ili pojednostavnjenju dioničarske strukture?); 2) prirodu predloženog stjecatelja (je li riječ o nadziranoj instituciji ili dioničaru koji je već odobren?); 3) cilj predložene transakcije (koliki će se udio steći i je li stjecanje samo jedan od nekoliko koraka u transakciji ili je riječ o trenutnom stjecanju?); 4) osobitosti predložene transakcije i mjera u kojoj predloženi stjecatelj može utjecati na ciljni subjekt.

Zahtjevi povezani s informacijama propisani su nacionalnim pravom. ESB u pravilu ne zahtijeva da se dostave već dostupne informacije, osim ako je nacionalnim pravom predviđen poseban zahtjev s tim u vezi.

5.2. Kriteriji procjene

5.2.1. Ugled predloženog stjecatelja (kriterij A)

Pravna osnova	članak 23. stavak 1. točka (a) CRD-a
Zajedničke smjernice	glava II. poglavlje 3. stavak 10.

Procjena ugleda obuhvaća dva zasebna elementa: integritet predloženog stjecatelja i njegovu stručnu osposobljenost.

Općenito govoreći, treba procijeniti ugled svih fizičkih i pravnih osoba koje imaju obvezu dostaviti obavijest kao i fizičkih osoba koje stvarno vode poslovanje tih pravnih osoba.³⁰

5.2.1.1. Integritet i stručna osposobljenost

Smatra se da je ugled predloženog stjecatelja dobar ako nema pouzdanih dokaza koji upućuju na suprotno i ako nadzorno tijelo nema opravdanih razloga za sumnju u njegov dobar ugled.

U skladu sa Zajedničkim smjernicama, zahtjeve koji se odnose na integritet treba primijeniti bez obzira na veličinu kvalificiranog udjela koji predloženi stjecatelj namjerava steći i bez obzira na njegovu uključenost u upravljanje ili planirani utjecaj na ciljni subjekt.

Stručna osposobljenost predloženog stjecatelja obuhvaća i upravljačku i tehničku osposobljenost na području financijskih usluga. Može se temeljiti na prethodnom iskustvu predloženog stjecatelja iz kojeg su vidljivi potrebna vještina, pažnja, ažurnost i usklađenost s mjerodavnim normama.³¹

Dok se integritet mora utvrditi za sve predložene stjecatelje (uključujući fizičke i pravne osobe u vlasničkom lancu), zahtjevi koji se odnose na stručnu osposobljenost smanjeni su za predložene stjecatelje koji nemaju mogućnost, ili se obvežu da neće, značajno utjecati na ciljni subjekt (npr. u određivanju strategije za kvalificirani udjel u ciljnom subjektu).

Napomena

Kaznena evidencija

Opće pravilo: Potvrda iz kaznene evidencije države prebivališta³² minimalni je dokaz potreban za procjenu ugleda. Traže se službeni dokumenti, odnosno izvadak iz kaznene evidencije službenog tijela za fizičke osobe i kaznena evidencija i/ili potvrda o bonitetu za pravne osobe. U jurisdikcijama u kojima postoji više razina kaznenih sustava (npr. savezna i lokalna) treba dostaviti službene dokumente sa svih razina ako ne postoji zajednički sustav izdavanja potvrda. Treba napomenuti da izdavanje potvrde iz kaznene evidencije može dugo trajati. Predloženim stjecateljima stoga se savjetuje da što ranije podnesu zahtjev za izdavanje potvrde.

³⁰ Osobe koje „stvarno vode poslovanje” jesu osobe koje zajedno ili pojedinačno mogu zastupati i pravno obvezivati pravnu osobu. To su obično članovi uprave (u dvoslojnim sustavima upravljanja) ili izvršnog odbora (u jednoslojnim sustavima upravljanja) predloženog stjecatelja. Članovi nadzornog odbora (u dvoslojnim sustavima upravljanja) i neizvršni članovi upravnog odbora (u jednoslojnim sustavima upravljanja) predloženog stjecatelja u načelu su isključeni, osim ako mogu izravno utjecati na svakodnevno odlučivanje i/ili predstavljati i obvezivati pravnu osobu. No to je i dalje podložno nacionalnom pravu.

³¹ Vidi glavu II. poglavlje 3. stavak 10.23. i sljedeće stavke Zajedničkih smjernica.

³² Ako nacionalnim pravom nisu predviđena stroža pravila (tj. dulji vremenski okvir), pojedinci koji su se tijekom prethodnih 12 mjeseci preselili u drugu jurisdikciju moraju dostaviti potvrdu za sve prethodne države prebivališta.

Iznimke: U iznimnim slučajevima zbog pravnih razloga možda neće biti moguće dobiti izvratke iz kaznene evidencije ili dijeliti evidenciju s trećom osobom. U objema tim situacijama treba u dogovoru s nadležnim tijelom razmotriti alternativna rješenja za svaki slučaj pojedinačno.

5.2.1.2. Istrage i sudski postupci u tijeku

U kaznenim postupcima primjenjuje se pretpostavka nedužnosti sve dok se suđenje ne zaključi osuđujućom presudom. Međutim, procjenom ugleda u postupku povezanom s kvalificiranim udjelom mora se utvrditi je li ugled predloženog stjecatelja neupitan, što može dovesti do negativne ocjene čak i ako je suđenje još u tijeku.

Predloženi stjecatelj trebao bi u obavijesti primjereno opisati sve postupke koji su u tijeku kako bi nadzornim tijelima pružio sveobuhvatan pregled svojeg statusa. Osim toga, nadzorna tijela obratit će posebnu pozornost na pitanja javnog ugleda koja su privukla pozornost nacionalnih i/ili međunarodnih medija (slučajevi financijske prijevare, korupcije i sl.) i koja mogu biti povezana s predloženim stjecateljem ili osobama koje djeluju kao njegovi rukovoditelji, dioničari ili na drugi način imaju kontrolu nad predloženim stjecateljem. U takvim se slučajevima od predloženih stjecatelja traži da dostave informacije kojima se pojašnjava postoji li takva veza i može li ona u budućnosti dovesti do istraga. Činjenice o kojima se raspravlja tijekom kaznenog postupka mogu utjecati i na procjenu integriteta i na procjenu stručne osposobljenosti predloženog stjecatelja. Na primjer, čak i ako se utvrdi da član uprave nije kazнено odgovoran za nedostatke, manjak kontrole ili sl. u instituciji, nadzorna tijela mogu na temelju činjenica koje se pojave tijekom postupka zaključiti da je došlo do nepovoljnog utjecaja na njegov integritet ili stručnu osposobljenost.

Napomena

Posebni stjecatelji i složene strukture

Ako postoje složeni vlasnički lanci s velikim brojem slojeva koji podnose obavijesti kao predloženi stjecatelji, svi se oni moraju procijeniti s obzirom na ugled i svi moraju dostaviti detaljne informacije (životopis, izvadak iz kaznene evidencije, informacije o istragama u tijeku, procjenama drugih tijela itd.; vidi odjeljak 3.). U takvim slučajevima predloženi stjecatelj možda će poželjeti pojednostavniti vlasnički lanac.

5.2.2. Ugled, znanje, vještine i iskustvo svakog člana upravljačkog tijela koji će voditi poslovanje ciljnog subjekta (kriterij B)

Pravna osnova	članak 23. stavak 1. točka (b) CRD-a
Zajedničke smjernice	glava II. poglavlje 3. stavak 11.

U skladu s člankom 23. stavkom 1. točkom (b) CRD-a, nadležno tijelo mora procijeniti ugled, znanje, vještine i iskustvo, kako je navedeno u članku 91. stavku 1. CRD-a („procjena sposobnosti i primjerenosti”), svakog člana upravljačkog tijela koji će voditi poslovanje ciljnog subjekta nakon predloženog stjecanja. Procjenu treba provesti u sklopu postupka povezanog s kvalificiranim udjelom ako predloženi stjecatelj namjerava imenovati nove članove upravljačkog tijela koji će voditi poslovanje.

Moguća su tri scenarija:

- predloženi stjecatelj već je odredio barem jednog novog člana koji će biti imenovan u upravljačko tijelo nakon predloženog stjecanja
- predloženi stjecatelj još nije odlučio hoće li promijeniti članove upravljačkog tijela ili još nije odredio potencijalne nove članove
- predloženi stjecatelj ne namjerava promijeniti članove upravljačkog tijela.

Ako je predloženi stjecatelj već odredio novog člana koji će biti imenovan u upravljačko tijelo ciljnog subjekta, uz obavijest bi trebalo priložiti informacije potrebne za procjenu sposobnosti i primjerenosti. U protivnom će se obavijest smatrati nepotpunom.

Uz ograničenja određena nacionalnim pravom pri prenošenju članka 23. stavka 1. točke (b) CRD-a, sposobnost i primjerenost članova upravljačkog tijela procjenjuju se na temelju sljedećih kriterija: 1) iskustvo, 2) ugled, 3) sukobi interesa, 4) kolektivna prikladnost i 5) mogućnost posvećivanja dovoljno vremena.

Ako nacionalnim pravom nije drukčije određeno, procjena sposobnosti i primjerenosti koja se provodi u sklopu postupka povezanog s kvalificiranim udjelom temelji se na istim načelima kao i redoviti postupak procjene sposobnosti i primjerenosti i nakon imenovanja u načelu ne bi trebalo zahtijevati daljnju procjenu.

Ako predloženi stjecatelj još nije odlučio hoće li imenovati novog člana upravljačkog tijela koje će voditi poslovanje ciljnog subjekta ili ga još nije odredio, obavijest se može smatrati potpunom bez te informacije pod uvjetom da u obavijesti o kvalificiranom udjelu ne nedostaje ništa drugo.³³

³³ Vidi odjeljak 6.2. (Potvrda primitka).

Ako predloženi stjecatelj ne namjerava imenovati nove članove, ne provodi se procjena tog kriterija.

5.2.3. Financijsko stanje predloženog stjecatelja (kriterij C)

Pravna osnova	članak 23. stavak 1. točka (c) CRD-a
Zajedničke smjernice	glava II. poglavlje 3. stavak 12.
Delegirana uredba Komisije (EU) 241/2014 ³⁴	članci 8. i 9.
Provedbeni tehnički standardi za zajedničke postupke ³⁵	

Treći kriterij procjene iz članka 23. stavka 1. točke (c) CRD-a zahtijeva provjeru financijskog stanja predloženog stjecatelja, posebno s obzirom na vrstu poslova koji se obavljaju ili planiraju u ciljnom subjektu.

Zajedničke smjernice sadržavaju definiciju financijskog zdravlja koja ima dva elementa:

1. sposobnost predloženog stjecatelja da financira stjecanje (kupovna cijena ili povećanje kapitala)
2. sposobnost održavanja zdrave financijske strukture predloženog stjecatelja i ciljnog subjekta u doglednoj budućnosti (obično tri godine).

Procjena financijskog stanja djelomično je povezana s procjenom poslovnog plana ciljnog subjekta (relativno financijsko zdravlje) jer, ne dovodeći u pitanje zahtjeve kriterija D, financijska sredstva koja su predloženom stjecatelju potrebna za održavanje zdrave financijske strukture ciljnog subjekta ovise o tome postoji li mogućnost da će ciljnom subjektu u doglednoj budućnosti trebati dodatni kapital. Od predloženih stjecatelja traži se da dokažu financijsko zdravlje i u apsolutnom smislu. (Čak i u slučajevima kada se ne provodi cjelovita procjena poslovnog plana, na primjer zato što predloženi stjecatelj neće steći kontrolu nad ciljnim subjektom.)

Napomena

Primjena načela razmjernosti

U skladu sa Zajedničkim smjernicama,³⁶ procjena financijskog zdravlja predloženog stjecatelja prilagođena je prirodi predloženog stjecatelja i stupnju utjecaja na ciljni subjekt, pri čemu se uzima u obzir veličina udjela koji će se steći u vlasničkoj strukturi ciljnog subjekta, a posebno hoće li

³⁴ Delegirana uredba Komisije (EU) br. 241/2014 od 7. siječnja 2014. o dopuni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu regulatornih tehničkih standarda za kapitalne zahtjeve za institucije (SL L 74, 14.3.2014., str. 8.)

³⁵ Osim gornjih odredaba, treba spomenuti Provedbenu uredbu Komisije (EU) 2017/461 od 16. ožujka 2017. o utvrđivanju provedbenih tehničkih standarda u pogledu zajedničkih postupaka, obrazaca i predložaka za postupak savjetovanja među relevantnim nadležnim tijelima za predložena stjecanja kvalificiranih udjela u kreditnim institucijama kako je navedeno u članku 24. Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 72, 17.3.2017., str. 57.).

³⁶ Vidi također glavu II. poglavlje 1. stavak 8.4. Zajedničkih smjernica.

predloženi stjecatelj steći kontrolu³⁷ nad ciljnim subjektom. Veličina udjela trebala bi se procjenjivati s obzirom na kapital i glasačka prava. Na procjenu će utjecati sljedeći čimbenici:

- hoće li stjecanje dovesti do malenog ili nikakvog utjecaja odnosno do kontrole
- koji bi postotak portfelja predloženog stjecatelja činio stečeni udjel i koji je cilj transakcije (odnosno, je li riječ o portfeljnom ili strateškom ulaganju)
- veličina predloženog stjecatelja u usporedbi s ciljnim subjektom (bez obzira na to stječe li ciljni subjekt druga kreditna institucija, fizička ili druga pravna osoba)
- vrijeme namjeravanog stjecanja i namjera povećanja ili smanjenja veličine udjela u doglednoj budućnosti
- eventualne posebne okolnosti povezane s predloženim stjecanjem (npr. dokapitalizacija ciljnog subjekta, izbjegavanje sanacijskih mjera itd.).

Ti čimbenici ne utječu na obvezu predloženog stjecatelja da dostavi standardni skup informacija o financijskom stanju jer takve informacije, i to u apsolutnom smislu, treba dostaviti bez obzira na navedene čimbenike.

5.2.3.1. Procjena financijskog stanja

U procjeni financijskog stanja predloženog stjecatelja uzima se u obzir njegova priroda.³⁸ U vezi s tim, nadzorno tijelo uzima u obzir sljedeće:

1. Ako je predloženi stjecatelj kreditna institucija

Ako je predloženi stjecatelj kreditna institucija, u procjeni financijskog stanja uzet će se u obzir posljednja procjena cjelokupnog profila rizičnosti predloženog stjecatelja³⁹ te utjecaj koji bi stjecanje imalo na njegovu izloženost riziku, poslovni model, profitabilnost, upravljačku strukturu i adekvatnost kapitala. Početna procjena cjelokupnog profila rizičnosti prilagodit će se prema potrebi.

Nadzorna tijela obraćat će posebnu pozornost slučajevima u kojima kreditna institucija stjecanjem stvara goodwill ili negativni goodwill te uzeti u obzir utjecaj na ukupnu kapitalnu poziciju institucije, nakon što ga potvrde revizori.⁴⁰

2. Ako predloženi stjecatelj nije kreditna institucija

---

³⁷ Za definiciju kontrole vidi članak 4. stavak 1. točku (37) CRR-a i glavu I. stavak 3.1. točku (ii) Zajedničkih smjernica.

³⁸ Vidi također glavu II., poglavlje 1., stavak 8.4. Zajedničkih smjernica.

³⁹ ocjena na temelju SREP-a za kreditne institucije obuhvaćene SSM-om

⁴⁰ Više pojedinosti možete pronaći u ESB-ovu [Vodiču o nadzornom pristupu konsolidaciji u bankarskom sektoru](#).

Ako predloženi stjecatelj nije kreditna institucija, nadzorno tijelo analizira financijsku dokumentaciju⁴¹ kako bi stvorilo sveobuhvatan sud o financijskom stanju i sposobnosti stjecatelja da podupre ciljni subjekt u doglednoj budućnosti, što uključuje procjenu ukupne razine duga i kreditne sposobnosti.

Ovisno o nalazima te procjene, moguća je odluka ESB-a o radnjama ili mjerama.

3. Ako je predloženi stjecatelj fizička osoba

Ako je predloženi stjecatelj fizička osoba, treba dostaviti pregled stjecateljevih izvora prihoda, imovine i obveza, založene imovine i jamstava, danih i primljenih⁴², kako bi se nadzornom tijelu pružio sveobuhvatan pregled stjecateljeva financijskog položaja. Ovisno o nacionalnom pravu, nadležno tijelo može zatražiti da se dostavljene informacije potkrijepe dodatnim dokumentima, kao što su:

- (a) porezne prijave
- (b) dokazi o gotovini i njezinim ekvivalentima, uključujući novac u blagajni, te štednim računima i certifikati o depozitu
- (c) dokazi o brokerskim računima, uključujući dionice, uzajamne fondove, obveznice i mirovinske račune
- (d) dokazi o dugoročnim kreditima, uključujući hipoteke na nekretnine i dugovanja koja se moraju otplaćivati dulje od jedne godine
- (e) dokazi o kratkoročnim obvezama, uključujući sva dugovanja s rokom dospjeća kraćim od jedne godine (npr. revolving kreditne linije za kreditne kartice)
- (f) dodatne informacije o izvanbilančnim obvezama (npr. založenoj imovini i jamstvima, danim i primljenim)
- (g) ostale informacije dobivene od trećih osoba, uključujući kreditni rejting i prošla zaduživanja predloženog stjecatelja (na primjer, središnji kreditni registar obično sadržava pregled svih ugovora o kreditu koji se odnose na nekog dužnika).

4. Upotreba duga za financiranje kupnje (financijska poluga)

Nadzorna tijela posebnu će pozornost posvetiti upotrebi duga za financiranje kupnje kako bi procijenila bi li to moglo utjecati na ciljni subjekt, npr. povećanjem ukupne razine rizika ciljnog subjekta kako bi se povećala kratkoročna dobit na štetu srednjoročne ili dugoročne profitabilnosti, što bi utjecalo i na poslovni model i održivost ciljnog subjekta te njegovu usklađenost s bonitetnim zahtjevima. To se odnosi i na isplate dividendi i drugu praksu izvlačenja sredstava iz ciljnog subjekta.

⁴¹ Ako nije moguće dostaviti financijsku dokumentaciju, treba dostaviti pregled glavnih sastavnica imovine i obveza.

⁴² Prilog I. članak 4. stavak 1. točka (c) Zajedničkih smjernica

5.2.4. Usklađenost ciljnog subjekta s bonitetnim zahtjevima (kriterij D)

Pravna osnova	članak 23. stavak 1. točka (d) CRD-a
Zajedničke smjernice	glava II. poglavlje 3. stavak 13.

Četvrtim kriterijem procjene iz članka 23. stavka 1. točke (d) CRD-a zahtijeva se procjena sposobnosti ciljnog subjekta da ispunjava i nastavi ispunjavati sve bonitetne zahtjeve, uključujući zahtjeve povezane s kapitalom i likvidnošću te ograničenjima velikih izloženosti, pravilima upravljanja, unutarnjom kontrolom, upravljanjem rizicima i usklađenošću.⁴³

5.2.4.1. Dostavljanje poslovnog plana

Ako predloženo stjecanje ima za posljedicu kontrolu nad ciljnim subjektom, stjecatelj bi nadzornom tijelu ciljnog subjekta trebao dostaviti poslovni plan koji obuhvaća plan strateškog razvoja, projekcije financijskih izvještaja ciljnog subjekta za najmanje tri godine nakon predloženog stjecanja (od predviđenog datuma zaključenja transakcije) te utjecaj stjecanja na korporativno upravljanje i opći organizacijski ustroj ciljnog subjekta. Ako predloženi stjecatelj transakcijom neće steći *de facto* kontrolu nad ciljnim subjektom, trebao bi dostaviti informacije koje su razmjerne udjelu koji se stječe.

5.2.4.2. Procjena poslovnog plana

Nadzorna tijela procjenjuju poslovni plan kako bi ocijenila hoće li ciljni subjekt biti sposoban ispunjavati bonitetne zahtjeve odmah nakon zaključenja transakcije i u doglednoj budućnosti, a čine to provjerom vjerodostojnosti financijskih projekcija i njihovih temeljnih pretpostavki.

Za poslovni plan odgovoran je isključivo predloženi stjecatelj. Nadzornom tijelu treba omogućiti cjelovit uvid u poslovni plan i sposobnost ciljnog subjekta da ostvari predviđene ciljeve.

Nadzorna tijela procjenjuju dokaze dostavljene u vezi s pretpostavkama predloženog stjecatelja u poslovnom planu i ocjenjuju njihovu vjerodostojnost i izvedivost. Stoga bi poslovni plan, osim projekcija, trebao sadržavati i sve pretpostavke na kojima se temelje projekcije te njihovo obrazloženje. U idealnom bi slučaju predloženi stjecatelji trebali dostaviti svoju radnu datoteku u obliku tablice u Excelu. Nadzorna tijela zatim ocjenjuju svaku pretpostavku i uključuju ih u „nadzorni problemski scenarij”. U procjeni se, među ostalim, razmatra poslovni model ciljnog subjekta, njegova veličina i međusobna povezanost s drugim institucijama, grupama i financijskim sustavom u cjelini te ranjivost i slabosti ciljnog subjekta utvrđene tijekom posljednje nadzorne

⁴³ Vidi također glavu II. poglavlje 3. stavak 13.4. Zajedničkih smjernica.

procjene rizika. To uključuje kvalitativnu i kvantitativnu procjenu, kako je opisano u nastavku.

Nadzorni problemski scenarij omogućuje nadzornim tijelima da procijene provedivost i održivost poslovnog modela ciljnog subjekta te adekvatnost njegova kapitala u odnosu na razborite pretpostavke. Riječ je o prilagodbi osnovnog scenarija, a ne o stresnom scenariju. Ne bi trebao služiti kao alternativni poslovni plan, već bi nadzornim tijelima trebao olakšati procjenu tako što će im omogućiti: 1) razumijevanje pretpostavki, 2) po potrebi oblikovanje naknadnih pitanja i 3) zaključivanje o vjerodostojnosti poslovnog plana i, u konačnici, usklađenosti s kapitalnim zahtjevima.

Kvalitativna procjena

U sklopu kvalitativne procjene procjenjuje se cjelovita strategija predloženog stjecatelja za ciljnu kreditnu instituciju te unutarnji i vanjski čimbenici (kao što je gospodarsko okružje).

Nadzorno tijelo pritom uzima u obzir:

- ključne čimbenike uspjeha i područja konkurentske prednosti zbog kojih je ciljni subjekt učinkovitiji u ostvarivanju dobiti od svojih konkurenata
- moguće sinergije (ili njihov nedostatak) između postojećih aktivnosti ciljnog subjekta i novih aktivnosti koje će biti posljedica stjecanja, pri čemu se posvećuje pozornost utvrđivanju različitih vrsta sinergija, vjerojatnosti njihova ostvarivanja i očekivanom vremenu ostvarivanja koristi od njih
- jesu li ključne pretpostavke predloženog stjecatelja o poslovnom okružju i čimbenicima ostvarenja dobiti u skladu s projekcijama ili drugim informacijama ključnih trećih strana koje su dostupne u vrijeme procjene
- ako je primjenjivo, izlaznu strategiju (na primjer u slučaju kratkoročnih ulaganja ili dvojbenih poslovnih modela).

Kvantitativna procjena

Procjena poslovnog plana obuhvaća kvantitativnu analizu ključnih mikroekonomskih i makroekonomskih pretpostavki, pokazatelja rizika te usporedbu s usporedivim subjektima.⁴⁴

Prema potrebi, provodi se i posebna analiza na razini poslovnih linija (npr. proizvodne linije ili zemljopisnog područja).

---

⁴⁴ Usporedba usporedivih subjekata procjena je u kojoj se promatrana banka uspoređuje s drugim subjektima sa sličnim obilježjima.

Nadzorna tijela razmatraju kretanja pokazatelja u nastavku tijekom posljednjih godina i utvrđuju temeljne trendove kako bi razumjela kako bi se mogli postići predviđeni rezultati:

- profitabilnost, provedivost i održivost poslovnog modela
- pojedinačne pokazatelje rizika
- adekvatnost kapitala.

Usklađenost sa svim bonitetnim zahtjevima za ciljni subjekt procjenjuje se kvantitativno u trenutku stjecanja i kontinuirano za doglednu budućnost, i to uključivanjem spomenutih analitičkih koraka u nadzorni problemski scenarij.

Napomena

Primjena načela razmjernosti

U procjeni poslovnog plana nadzorna tijela primjenjuju načelo razmjernosti u skladu s općim elementima pristupa prilagođenog riziku te s obzirom na to prilagođavaju dubinu procjene.

5.2.4.3. Sposobnost ciljnog subjekta da se uskladi sa zahtjevima povezanim s unutarnjim upravljanjem

Nadzorno tijelo ciljnog subjekta procjenjuje hoće li predloženo stjecanje utjecati na unutarnje upravljanje. Ako hoće, procjenjuje hoće li ciljni subjekt nakon stjecanja i dalje imati jasan organizacijski ustroj i odgovarajući mehanizam unutarnje kontrole. Posebna se pozornost posvećuje sljedećem:

- Ako je stjecatelj druga kreditna institucija, važno je razumjeti kako će organizacija funkcija unutarnje kontrole na razini grupe nakon stjecanja biti povezana s funkcijama unutarnje kontrole na razini ciljnog subjekta.
- U drugim se slučajevima posebna pozornost posvećuje vjerojatnim sukobima interesa unutar grupe. Cilj je analize utvrditi ima li grupa jasno utvrđenu politiku za otkrivanje sukoba interesa i postupanje s njima. Ta politika mora biti u dovoljnoj mjeri formalizirana.

Osim toga, nadzorna tijela će ocijeniti mogući utjecaj transakcije na usklađenost upravljačkog tijela ciljnog subjekta sa zahtjevima za sposobnost i primjerenost.

5.2.5. Sumnja na pranje novca ili financiranje terorizma (kriterij E)

U skladu s člankom 23. stavkom 1. točkom (e) CRD-a, u procjeni tog kriterija nadležna bi tijela trebala utvrditi „postoje li u vezi s predloženim stjecanjem opravdani razlozi za sumnju da se pranje novca ili financiranje terorizma [...] obavlja

ili da je obavljeno odnosno da je bilo pokušaja ili da bi predloženo stjecanje moglo povećati rizik da do toga dođe”.

Nadzorna tijela taj kriterij procjenjuju s bonitetnog stajališta, tj. bi li pranje novca ili financiranje terorizma odnosno rizik da do njih dođe mogli ugroziti dobro i razborito upravljanje ciljnim subjektom u pogledu kapitala, likvidnosti, održivosti poslovnog modela i pravila upravljanja, uzimajući pritom u obzir okolnosti i informacije koje su dostavljene u vezi s predloženim stjecanjem. Osim toga, kao što se kaže u stavku 14.1. Zajedničkih smjernica, „procjena u pogledu borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma dopunjava procjenu integriteta i treba biti izvršena bez obzira na vrijednost i druga svojstva predloženog stjecanja”.

Procjenom nije obuhvaćen samo predloženi stjecatelj nego i „osobe s bliskim osobnim ili poslovnim vezama s predloženim stjecateljem, uključujući zakonske i stvarne vlasnike predloženog stjecatelja”.⁴⁵

5.2.5.1. Opseg procjene kriterija E

U procjeni tog kriterija nadzorna tijela ispituju postoji li razumna osnova za znanje ili sumnju da predloženi stjecatelj jest ili je bio uključen u aktivnosti ili pokušaje pranja novca ili financiranja terorizma te povećava li se predloženim stjecanjem rizik od pranja novca ili financiranja terorizma. Analizom je, na primjer, obuhvaćen pregled osuđujućih presuda, izrečenih administrativnih sankcija i/ili administrativnih sankcija u tijeku, kaznenih postupaka i/ili istraga u tijeku te osobnih ili poslovnih veza predloženog stjecatelja.

Budući da ESB nije nadležan za nadzor usklađenosti s obvezama sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, taj kriterij procjenjuje na osnovi relevantnih činjenica i nalaza nadležnih tijela, koje mu dostavlja nacionalno nadležno tijelo. Uzima te nalaze u obzir u sklopu opće bonitetne procjene predloženog stjecanja. Ako je potrebno, ESB može zatražiti dodatne informacije izravno od nadležnih tijela (nadležna tijela za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, financijsko-obavještajne jedinice itd.) na osnovi raspoloživih instrumenata suradnje.⁴⁶ U Zajedničkim smjernicama navodi se da, osim bilo kakvog prošlog ili sadašnjeg sudjelovanja predloženog stjecatelja u operacijama pranja novca ili financiranja terorizma odnosno u njihovim pokušajima,⁴⁷ procjena kriterija iz članka 23. stavka 1. točke (e) CRD-a obuhvaća sljedeća dva glavna elementa:

- (a) izvor sredstava za financiranje transakcije i lanac kojim se ta sredstva prenose

⁴⁵ glava II. poglavlje 2. stavak 14.2. Zajedničkih smjernica

⁴⁶ na primjer, EBA-ine Smjernice o suradnji i razmjeni informacija među bonitetnim nadzornim tijelima, nadzornim tijelima za SPNFT i financijsko-obavještajnim jedinicama u skladu s Direktivom 2013/36/EU, objavljene 16. prosinca 2021. (EBA/GL/2021/15) i Konačno izvješće o regulatornim tehničkim standardima na temelju članka 9.a stavaka 1. i 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 kojima se uspostavlja središnja baza podataka za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma te utvrđuju bitnost nedostataka, vrsta informacija koje se dostavljaju, praktična provedba prikupljanja informacija te analiza i dijeljenje informacija iz baze podataka, objavljeno 20. prosinca 2021. (EBA/RTS/2021/16)

⁴⁷ Vidi odjeljak 5.2.5.

- (b) utjecaj na poslovni plan ciljnog subjekta te upravljački i organizacijski ustroj ciljnog subjekta sa stajališta sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Ta se dva elementa detaljno analiziraju u nastavku.

1. Izvor i lanac prijenosa sredstava za financiranje transakcije

Izvor i lanac prijenosa sredstava za financiranje transakcije ključni su za procjenu ovog kriterija zato što su povezani s člankom 23. stavkom 1. točkom (e) CRD-a, ali i člankom 23. stavkom 1. točkom (c), odnosno kriterijem financijskog stanja. Nadzorna tijela taj element procjenjuju u odnosu na izvor sredstava kojima će se platiti transakcija. Razmatraju i moguće dodatne potrebe za kapitalom koje bi ciljni subjekt mogao imati u budućnosti te bi li poslovanje predloženog stjecatelja moglo predstavljati rizik sa stajališta pranja novca ili financiranja terorizma. Nadzorna tijela moraju dobiti jamstvo da će eventualni dodatni kapital biti „čist” i da predloženo stjecanje neće povećati rizik od pranja novca ili financiranja terorizma preko ciljnog subjekta.

Nadzorna tijela procjenjuju podrijetlo sredstava koja će se upotrijebiti za transakciju, točnije djelatnost kojom su ostvarena, te način prijenosa od izvora do prodavatelja. Pritom provjeravaju usmjeravaju li se sredstva za predloženo stjecanje lancem financijskih institucija koje podliježu učinkovitom nadzoru na području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Osim toga, procjenjuju dostavljene informacije o djelatnosti kojom su ta sredstva ostvarena, uključujući prošle poslovne aktivnosti predloženog stjecatelja, i informacije o financijskim strukturama te jesu li one u skladu s vrijednošću transakcije. U svojoj procjeni nadzorna tijela provjerit će postoji li evidencija i odgovarajuća službena dokumentacija o sredstvima koja će se upotrijebiti za transakciju, koja omogućuje jasno utvrđivanje podrijetla i otklanjanje pravnih dvojbi u pogledu gospodarske djelatnosti kojom su bila ostvarena.

2. Utjecaj na poslovni plan te upravljački i organizacijski ustroj ciljnog subjekta sa stajališta sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma

Drugi ključni element koji nadzorna tijela uzimaju u obzir u procjeni tog kriterija utjecaj je predloženog stjecanja na ciljni subjekt sa stajališta sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Taj će element uvijek biti povezan s procjenom usklađenosti ciljnog subjekta s bonitetnim zahtjevima (članak 23. stavak 1. točka (d) CRD-a), iako se procjenom također sprječava da predloženo stjecanje dovede do počinjenja ili pokušaja pranja novca i financiranja terorizma te da predloženo stjecanje poveća rizik od takvog počinjenja ili pokušaja. Procjena je detaljnija kada zbog predloženog stjecanja dolazi do promjene povezane s kontrolom, čime se stjecatelju omogućuje da promijeni poslovni i organizacijski ustroj ciljnog subjekta. Ako bi došlo do promjene povezane s kontrolom, nadzorno tijelo provodi detaljnu procjenu kako bi utvrdilo je li se profil rizičnosti ciljnog subjekta promijenio sa stajališta sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te bonitetne posljedice takvih promjena. Posebno je važno utvrditi: 1) hoće li ciljni subjekt provoditi poslovne

aktivnosti koje su rizičnije sa stajališta sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, 2) hoće li se promijeniti baza klijenata i/ili hoće li se promijeniti ciljni klijenti (npr. poslovanje s klijentima čije bi aktivnosti mogle biti povezane s većim rizikom od pranja novca i financiranja terorizma, povezane s jurisdikcijama u kojima je veći rizik od pranja novca i financiranja terorizma ili uključuju pranje novca ili financiranje terorizma) te 3) hoće li organizacijski ustroj kočiti unutarnje kontrole i sustav provjera i ravnoteže u vezi sa sprječavanjem pranja novca i financiranja terorizma na način koji bi mogao ugroziti usklađenost s obvezama u vezi s tim.

U procjeni zahtjeva iz članka 23. stavka 1. točke (b) nadzorna tijela uvijek posvećuju pozornost i tome bi li moguće promjene sastava uprave ciljnog subjekta koje bi bile posljedica predloženog stjecanja mogle povećati rizik od pranja novca ili financiranja terorizma u ciljnom subjektu.

Napomena

Primjena načela razmjernosti

Nadzorna tijela razmotrit će sve aspekte predloženog stjecanja u skladu s načelima razmjernosti. Ispitat će strukturu predloženog stjecanja (npr. je li uključeno vanjsko financiranje), je li predloženi stjecatelj financijski subjekt koji podliježe istovjetnom bonitetnom nadzoru i nadzoru sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, je li se u prošlosti ili tijekom provjere spisa pojavila zabrinutost u vezi s određenim bonitetnim pitanjima ili pitanjima povezanim sa sprječavanjem pranja novca i financiranja terorizma, državu poslovnog nastana predloženog stjecatelja te ima li predloženi stjecatelj veze koje se smatraju visokorizičnima sa stajališta sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Napomena

Posebni stjecatelji i složene strukture

Informacije koje se prikupljaju kako bi se procijenio ugled predloženog stjecatelja služe i kako bi se procijenilo pridonosi li podrijetlo sredstava za plaćanje pranju novca ili financiranju terorizma. Trag o izvoru sredstava mora biti sveobuhvatan i omogućiti provjeru doprinosa svih krajnjih stvarnih vlasnika i posredničkih holdinga.⁴⁸

Posebni stjecatelji trebali bi objaviti imena, postotke kapitala i/ili glasačka prava te druge interese u ciljnom subjektu barem onih slojeva koji izravno ili neizravno, pojedinačno ili zajedno, posjeduju više od 0,5 % kapitala ili glasačkih prava u ciljnom subjektu. Objavljivanje interesa koji ne prelaze taj prag može se zatražiti ako je to opravdano s obzirom na okolnosti konkretnog slučaja.

---

⁴⁸ glava II. poglavlje 3. stavak 14.6. Zajedničkih smjernica

6. Postupovni aspekti i dokumentacija, zahtjevi za informacije

6.1. Faza koja prethodi obavijesti i sinkronizacija postupaka u koje je uključeno nekoliko nacionalnih nadležnih tijela

Pravna osnova	članak 22. stavak 2. CRD-a
Zajedničke smjernice	glava II. poglavlje 2. stavak 9.

U složenim se postupcima predloženi stjecatelji potiču da prije slanja obavijesti stupe u kontakt s nadzornim tijelom kako bi se razjasnili zahtjevi za informacije, rokovi i načini ranog rješavanja eventualnih pitanja koja izazivaju zabrinutost nadzornog tijela.

Kada je riječ o više povezanih postupaka povezanih s kvalificiranim udjelom, odnosno suradnji nekoliko nacionalnih nadležnih tijela, cilj ESB-a usklađena je procjena i to u pravodobnom, sinkroniziranom postupku kako bi se postigla dosljednost u odlučivanju. Međutim, to se ne odnosi na postupke u tijeku koji se istodobno provode u drugim tijelima (npr. tijelima za zaštitu tržišnog natjecanja).

6.2. Potvrda primitka i izračun postupovnog roka

Pravna osnova	članak 22. stavak 2. CRD-a
Zajedničke smjernice	glava II. poglavlje 2. stavci 9.1. i 9.2.

6.2.1. Nepotpune obavijesti

Ako se nakon službene provjere obavijest smatra nepotpunom, nacionalno nadležno tijelo koje ju je primilo o tome obavještava predloženog stjecatelja.

Daljnja procjena formalne potpunosti provest će se nakon što predloženi stjecatelj ili njegov predstavnik dostave zatražene dodatne informacije. Potom će se ponovno ocijeniti je li obavijest potpuna.

6.2.2. Potpune obavijesti

Preporučuje se, prema potrebi, stupiti u kontakt s nacionalnim nadležnim tijelom prije dostavljanja obavijesti kako bi se smanjio rizik od dostavljanja nepotpune obavijesti.

Ako se obavijest koju je dostavio predloženi stjecatelj ocijeni potpunom na temelju službene provjere, nacionalno nadležno tijelo poslat će pisanu potvrdu o primitku i:

- potvrditi da je obavijest formalno potpuna i da je započelo razdoblje procjene od 60 radnih dana
- naglasiti da nacionalno nadležno tijelo i/ili ESB mogu zatražiti dodatne informacije i odrediti primjenjivo razdoblje privremenog prekida razdoblja procjene u skladu s člankom 22. stavkom 3. CRD-a kako je prenesen u nacionalno pravo.

6.2.3. Portal IMAS – digitalni pristupnik za nadzorne postupke

Portal IMAS sadržava internetski upitnik za prikupljanje informacija i dokumentacije potrebnih za određenu obavijest. Ono što treba dostaviti ostaje u nadležnosti nacionalnog nadležnog tijela, a upotreba portala IMAS može biti obvezna ili dobrovoljna, ovisno o državi članici.

Upotreba portala IMAS ne utječe na fazu prije dostavljanja obavijesti, mehanizam za potvrdu primitka ili izračun postupovnog roka.

6.3. Zahtjev za dodatne informacije i privremeni prekid zakonskog razdoblja procjene

Pravna osnova	članak 8. stavak 2. CRD-a
Zajedničke smjernice	glava II. poglavlje 2. stavak 9.5. i poglavlje 3.

Nakon što je dostavljena potvrda o primitku, nacionalno nadležno tijelo ili ESB mogu od predloženog stjecatelja zatražiti dodatne informacije ako je to potrebno za dovršetak procjene.

Razdoblje procjene obavijesti o predloženom stjecanju ili povećanju kvalificiranog udjela može se prekinuti samo jednom, i to na najviše 20 (ili, ako je primjenjivo, 30) radnih dana. Eventualni daljnji zahtjevi za informacije neće dovesti do novog prekida razdoblja procjene.

6.4. Bitne promjene tijekom i nakon razdoblja procjene

CRD i Zajedničke smjernice ne sadržavaju upute o postupku u slučaju bitne promjene tijekom ili nakon razdoblja procjene.

6.4.1. Bitne promjene tijekom razdoblja procjene

Svaka bitna promjena dovela bi u pitanje potpunost zahtjeva te stoga i početak razdoblja procjene od 60 radnih dana. To je razdoblje utvrđeno kako bi se zaštitilo pravo predloženog stjecatelja na pravodobni završetak procjene i izbjeglo svako neopravdano kašnjenje nadležnih tijela u postupanju povezanom s postupkom obavješćivanja.

Bitne promjene mogu se definirati kao nove činjenice ili okolnosti koje se pojave tijekom procjene predloženog stjecanja ili povećanja kvalificiranog udjela a koje se odnose na jedan ili više od pet kriterija procjene iz članka 23. stavka 1. CRD-a i koje se smatraju ključnima za dovršetak procjene. Takve činjenice ili okolnosti mogu uključivati nove informacije koje je predloženi stjecatelj dostavio tijekom razdoblja procjene kao i informacije koje su ESB-u ili nacionalnom nadležnom tijelu dostavili drugi izvori u tom razdoblju (npr. u vezi s ugledom). Svaka bitna promjena dostavljenih informacija, bez obzira na to je li nove informacije dostavio predloženi stjecatelj ili netko drugi, može dovesti do pokretanja novog postupka povezanog s kvalificiranim udjelom i novog početka službenog razdoblja procjene.

6.4.2. Bitne promjene nakon ESB-ova neisticanja prigovora

Nakon što ESB ne uloži prigovor na predloženo stjecanje, stjecatelj može poželjeti provesti transakciju pod uvjetima različitima od onih o kojima je obaviješteno nacionalno nadležno tijelo i koje je odobrio ESB, primjerice kada prođe dulje razdoblje između procjene ESB-a i datuma završetka transakcije.⁴⁹ Predloženi stjecatelj treba obavijestiti nacionalno nadležno tijelo i ESB o svim takvim promjenama kako bi ESB-u pružio priliku da odluči je li zbog njih potrebna ponovna procjena.

6.5. Dodatne odredbe uz odluku ESB-a

U procjeni povezanoj sa stjecanjem ili povećanjem kvalificiranog udjela nadležno tijelo može odrediti uvjete i obveze. Ovlašt ESB-a da odredi uvjete i obveze proizlazi iz članka 15. stavka 3. Uredbe o SSM-u i članka 22. stavka 1. CRD-a te iz općih načela upravnog prava EU-a.

Uvjeti i obveze omogućuju da se odluka o neisticanju prigovora uvjetuje dodatnim odredbama za predloženog stjecatelja, subjekte pod čijom je kontrolom te njihove

⁴⁹ Odluke ESB-a o neisticanju prigovora obično sadržavaju ograničenje razdoblja valjanosti (obično šest mjeseci nakon donošenja).

krajnje stvarne vlasnike ili društva kćeri. Dodatne odredbe mogu se odnositi na ciljni subjekt i/ili predloženog stjecatelja i mogu se odrediti samo onda kada je to potrebno za usklađenost s kriterijima iz članka 23. CRD-a. Nasuprot tomu, ako se utvrdi da predloženi stjecatelj ionako ne može ispuniti jedan ili više kriterija iz članka 23. CRD-a, to se ne može riješiti određivanjem uvjeta i obveza i donosi se odluka o isticanju prigovora.

Uvjeti

Na odluku ESB-a o neisticanju prigovora u procjeni povezanoj s kvalificiranim udjelom može se primijeniti prethodni, ali ne i naknadni uvjet.

Nadležno tijelo može odrediti najdulje razdoblje za dovršenje predloženog stjecanja⁵⁰ i može ga produljiti prema potrebi do određenog najduljeg razdoblja u skladu s člankom 22. stavkom 7. CRD-a. S obzirom na to, prethodni uvjeti moraju se ispuniti u određenom vremenskom roku. Time se postiže pravna sigurnost i izbjegavaju problemi u slučajevima kada je provedivost ograničena (npr. ako predloženi stjecatelj nije nadzirani subjekt).

Obveze

Kao i uvjeti, obveze su dodatne odredbe kojima se predloženom stjecatelju nalaže da poduzme određene radnje ili se suzdrži od njih. Obveze se mogu odrediti u sklopu mjera za ispunjavanje obveza (npr. obveze izvješćivanja) ili radi rješavanja mogućih problema nakon predloženog stjecanja ili povećanja kvalificiranog udjela. Dakle, određivanjem obveze ne sprječava se provedba predloženog stjecanja. Neusklađenost s tim obvezama može dovesti do primjene provedbenih mjera i sankcija, iako to ne bi utjecalo na valjanost odluke.

Ako postoje sumnje u kontinuirano ispunjavanje pet kriterija procjene, ali ESB smatra da se mogu otkloniti tako da predloženi stjecatelj poduzme određene radnje, mogu se naložiti obveze ili druge nadzorne mjere u sklopu kontinuiranog nadzora.

Obveze se mogu odrediti kako bi se osigurala kontinuirana usklađenost s kriterijima procjene. Mogu sadržavati i element usmjeren na budućnost, a to su procjena financijskog stanja (članak 23. stavak 1. točka (c) CRD-a) i sposobnost ciljnog subjekta da ispuni, i nastavi ispunjavati, bonitetne zahtjeve (članak 23. stavak 1. točka (d) CRD-a).

Praćenje i provedba uvjeta i obveza

Usklađenost s uvjetima i obvezama pratit će se u sklopu kontinuiranog nadzora. Neispunjenje prethodnih uvjeta dovest će do protivljenja predloženoj transakciji.

---

⁵⁰ Ako odluka uključuje uvjete, najdulje razdoblje za stjecanje kvalificiranog udjela znači da uvjeti moraju biti ispunjeni prije stjecanja.

Neispunjenje obveza nema automatski učinak na predloženu transakciju, ali može dovesti do provedbenih mjera ili sankcija.

Obećanja

Obećanja se mogu definirati kao mehanizmi kojima se nadzornom tijelu pruža dovoljna sigurnost da će se riješiti određena pitanja koja se odnose na kriterije povezane s kvalificiranim udjelima. Daje ih predloženi stjecatelj u vezi s različitim pitanjima. Njima se nadležnom tijelu može pružiti sigurnost da će predloženo stjecanje ili povećanje kvalificiranog udjela ispunjavati relevantne kriterije procjene, na primjer održavanje stopa kapitala ciljnog subjekta nakon stjecanja ili povećanja udjela. Obećanja se moraju dati prije odobrenja i zaključenja transakcije.

Odgovarajuća obećanja mogla bi se, na primjer, odnositi na financijsku potporu koju predloženi stjecatelj treba pružiti ciljnom subjektu u slučaju problema s likvidnošću ili solventnošću, na pitanja korporativnog upravljanja, budući udio predloženog stjecatelja u ciljnom subjektu, restrukturiranje predloženog stjecatelja ili buduće izmjene njegova poslovnog plana.

Preporuke

Preporuke nisu pravno obvezujuće i mogu se odnositi na širok raspon pitanja. Upućuju se predloženom stjecatelju u slučajevima kada su ispunjeni svi primjenjivi kriteriji, ali je utvrđeno da postoji problem koji bi bilo dobro riješiti. U takvim slučajevima ESB ima diskrecijsko pravo uključiti preporuke koje sadržavaju očekivanja ili izjave.

6.6. Postupovna pitanja koja se odnose na procjene povezane s kvalificiranim udjelima

6.6.1. Pravo na saslušanje

Određivanje uvjeta ili obveza i protivljenje stjecanju ili povećanju kvalificiranog udjela mogu utjecati na prava predloženog stjecatelja. Iz tog razloga predloženi stjecatelj u načelu ima pravo na saslušanje. U skladu s člankom 31. stavkom 3. Okvirne uredbe o SSM-u rok za očitovanje u postupcima povezanim s kvalificiranim udjelima skraćuje se na tri radna dana.

Izuzeća od prava na saslušanje primjenjuju se u sljedećim slučajevima:

- ako je predloženi stjecatelj jednostrano dao obećanje u svojem početnom zahtjevu ili tijekom razdoblja procjene, a donesena odluka sadržava uvjete ili obveze koji su u skladu s obećanjima koja je predloženi stjecatelj dao u zahtjevu ili na neki drugi način, ne mora mu se dati pravo na saslušanje

- kada nadležno tijelo uputi izvještajni zahtjev subjektu na koji se primjenjuju odredbe članka 10. Uredbe o SSM-u (članak 31. Okvirne uredbe o SSM-u isključuje pravo na saslušanje u vezi sa zahtjevima za informacije koji su upućeni takvim subjektima)
- ako se uvjet i/ili obveza odnose na zakonske odredbe s kojima se predloženi stjecatelj mora uskladiti.

Povreda obveze obavješćivanja

Procjenu stjecanja i povećanja kvalificiranih udjela u kreditnim institucijama treba provesti prije stjecanja ili povećanja. U skladu s člankom 22. CRD-a, predloženi stjecatelji nadležnim tijelima kreditne institucije u kojoj žele steći ili povećati kvalificirani udjel prije transakcije moraju dostaviti pisanu obavijest, u kojoj navode veličinu planiranog udjela i druge relevantne informacije. Predloženi stjecatelji u nekim slučajevima namjerno ili nenamjerno ne ispune tu obvezu, a nadzorno tijelo dozna za stjecanje ili povećanje kvalificiranog udjela tek nakon dovršetka transakcije. U takvim slučajevima nadzorno tijelo odmah obavještava stjecatelje da moraju dostaviti obavijest o stjecanju ili povećanju kvalificiranog udjela i podvrgnuti se procjeni u vezi s tim. Nadležno tijelo također će procijeniti jesu li potrebne provedbene mjere ili sankcije.⁵¹

6.6.2. Jezik odluke

U skladu s člankom 24. Okvirne uredbe o SSM-u svaki dokument koji nadzirani subjekt ili bilo koja druga pravna ili fizička osoba na koje se pojedinačno primjenjuje nadzorni postupak ESB-a šalje ESB-u može biti sastavljen na bilo kojem službenom jeziku Europske unije, po izboru nadziranog subjekta ili osobe. ESB, nadzirani subjekti i druge pravne ili fizičke osobe na koje se pojedinačno primjenjuju nadzorni postupci mogu se sporazumjeti da će upotrebljavati samo jedan službeni jezik EU-a u svojoj pisanoj komunikaciji, uključujući nadzorne odluke ESB-a.

ESB ima pisane sporazume sa svim značajnim kreditnim institucijama o jeziku koji će se upotrebljavati u pisanoj komunikaciji s njima i u nadzornim odlukama ESB-a koje se na njih odnose. Stoga će, u slučajevima kada je predloženi stjecatelj značajna kreditna institucija, ESB-ova odluka biti priopćena na jeziku dogovorenom između ESB-a i odgovarajućeg nadziranog subjekta. Ako se sporazum o jeziku raskine, raskid će utjecati samo na one dijelove nadzornog postupka ESB-a koji još nisu dovršeni. Novi jezik upotrebljavat će se od datuma raskida.

Ako predloženi stjecatelj nije značajna kreditna institucija i zbog toga ne postoji prethodni sporazum, od predloženog stjecatelja tražit će se da potvrdi jezik koji će se

⁵¹ U nekim jurisdikcijama nedostavljanje obavijesti o stjecanju ili povećanju kvalificiranog udjela može dovesti do trenutne suspenzije glasačkih prava predloženog stjecatelja.

upotrebljavati u postupku, uključujući jezik obavijesti o odluci ESB-a o kvalificiranom udjelu.⁵²

U slučajevima kada je započeo postupak povezan s pravom na saslušanje a predloženi stjecatelji zatražili su da ih se sasluša na jednom od službenih jezika Europske unije koji se razlikuje od jezika koji se upotrebljava u nadzornom postupku ESB-a, poduzet će se potrebni koraci da im se to omogući.

---

⁵² Ako se za obavijest upotrebljava portal IMAS, predloženi stjecatelj može navesti željeni jezik u internetskom upitniku.

© **Europska središnja banka, 2023**

Poštanska adresa 60640 Frankfurt na Majni, Njemačka

Telefon +49 69 1344 0

Mrežne stranice www.bankingsupervision.europa.eu

Sva prava pridržana. Dopušta se reprodukcija u obrazovne i nekomercijalne svrhe uz navođenje izvora.

Objašnjenje terminologije i pokrata možete pronaći u [Pojmovniku SSM-a](#) (samo na engleskom jeziku).